

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 25C/201/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414212129
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2016:1414212129.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred samosudcom JUDr. Petrom Kalatom, v právnej veci navrhovateľa: U. Q., narodená XX. X. XXXX, bytom T.F. XXX/XX, B. - A. V., zastúpená Mgr. Evou Braxatorisovou, advokátkou so sídlom Trenčianska 17, 821 09 Bratislava, proti odporcovi: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok zo dňa 09.05.2014 sp. zn. 419/03/14 vydaný Slovenským arbitrážnym súdom, zriadeným spoločnosťou Slovak arbitration court s.r.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., proti žalovanému U. Q., o zaplatenie 2.411,10 eur s príslušenstvom.

Odporca je povinný zaplatiť súdny poplatok za návrh v sume 331,50 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 361,86 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa vedený v mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, IBAN: Q. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX.

odôvodnenie:

Navrhovateľka sa návrhom zo dňa 7. 7. 2014, doručeným súdu 11. 7. 2014, domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného dňa 9. 5. 2014 Slovenským arbitrážnym súdom, zriadeným spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava v konaní sp. zn. 419/03/14, ktorý bol navrhovateľke doručený 18. 6. 2014 a ktorým rozhodcovský súd rozhodoval o povinnosti navrhovateľky zaplatiť do 3 dní sumu 2411,10 €, zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, poplatok za rozhodcovské konanie a trovy právneho zastúpenia a to na základe rozhodcovskej zmluvy a zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré predložil spolu so návrhom. Navrhovateľka zároveň požiadala o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

Navrhovateľka návrh odôvodnila ustanoveniami § 40 ods. 1, písm. c), f), g), a j) zákona č. 244/2002 Z. z., podľa ktorých dôvodmi na podania návrhu domáhajúceho sa zrušenia rozhodcovského rozsudku sú, že jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, že na vydaní rozhodcovského rozsudku sa zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/244/20090701.html>> zákona č. 244/2002 Z. z. vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť, že bola porušená zásada rovnosti

účastníkov rozhodcovského konania, resp. že pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

K návrhu navrhovateľka pripojila plnomocnenstvo pre právneho zástupcu, rozhodcovský rozsudok vydaný v konaní sp. zn. 419/03/14 vydaný 9. 5. 2014 Slovenským arbitrážnym súdom, žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500014122 uzavretú 3. 8. 2012, medzi navrhovateľkou a spoločnosťou PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., rozhodcovskú zmluvu č. 8500014122 uzavretú medzi navrhovateľkou a spoločnosťou PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., 3. 8. 2012, súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 2. štvrtrok 2012, potvrdenie Univerzity Komenského v Bratislave, Vysokoškolského internátu Družba z 23. 6. 2014 o vykonaných zrážkach zo mzdy navrhovateľky.

Súd uznesením z 31. 10. 2014, právoplatným 5. 12. 2014 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku sp. zn. 419/03/14, vydaného Slovenským arbitrážnym súdom 9. 5. 2014 do právoplatného rozhodnutia vo veci.

Odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 21. 1. 2015 uviedol, že rozhodcovská zmluva č. 8500014122 je samostatným právnym úkonom, ktorého existencia nebola podmienkou uzavretia, resp. trvania úverovej zmluvy, pričom odkázal na bod 2 samotnej rozhodcovskej zmluvy a tiež na bod 7 rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej mohol dlžník (navrhovateľka) odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy do 14 kalendárnych dní od jej uzavretia. Na podporu svojho tvrdenia, že rozhodcovskú zmluvu nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, poukázal odporca na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1CoE/328/2013. Zníženie sumy poskytnutého revolvingového úveru o 215,75 € (služba odkladu splatnosti splátok) odôvodnil odporca povahou služby, pričom sa jednalo a samostatne uzavretý právny úkon, ktorý nikdy nemusel vzniknúť a ktorého plnenie je výsledkom konsenzu strán. V súvislosti s tvrdeniami navrhovateľky o obchádzaní ustanovení o RPMN poukázal žalovaný na ustanovenie § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady za doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok a taktiež poukázal odporca na ustanovenie § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19. Podľa vyjadrenia odporcu by s odkazom na citované zákonné ustanovenia bolo zahrnutie poplatku za voliteľnú službu do RPMN bolo v rozpore so zákonom. V súvislosti so službou odkladu splátok odkázal odporca tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 33 Cdo 1965/2007 riešiace skutkovo a právne obdobnú situáciu (absencia nároku na vrátenie ceny darčekového poukazu, za ktorý spotrebiteľ uhradil cenu, ale nevyužil ho). Vo vzťahu k právnej úprave zabezpečených a nezabezpečených úverov odkázal odporca na vyhlášku Ministerstva financií SR č. 289/2010 Z. z. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere.

Na pojednávaní 10.9.2015 navrhovateľka žiadala, aby súd rozhodol, že zrušuje rozhodcovský rozsudok č. 419/03/14, vydaným Slovenským arbitrážnym súdom, v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia s. r. o. proti žalovanému U. Q. zo dňa 9. 5. 2014. Návrh odôvodnila § 40 ods. 1 zák. č. 244/2002 Z. z. podľa písmen c), f), g), j). Uviedla, že rozhodcovská zmluva, na podklade ktorej bolo rozhodnutie vydané, je neplatná, a preto nebola daná právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať. Rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, ale bola predložená navrhovateľke spolu s ďalšími zmluvnými dokumentmi v celosti a boli len označené miesta podpisu, ktoré má vykonať navrhovateľka. Navrhovateľka nemala možnosť sa ani oboznámiť s týmito podmienkami vzhľadom na značnú rozsiahlosť, drobné písmo a nečitateľnosť týchto podmienok, ale aj vzhľadom k tomu, že tieto podmienky boli určené ako nemenné a mala možnosť ich buď v celosti odmietnuť a v tom prípade úver nezískať alebo ich prijať. Upozornila na skutočnosť, že rozhodcovský súd rozhodoval v prospech žalovaného v stovkách prípadov, a to na podklade neplatných rozhodcovských doložiek, konal teda v rozpore so záujmami spotrebiteľa a v prospech žalovaného. Bolo výlučným záujmom žalovaného, aby takúto zmluvu uzavrel, pričom spotrebiteľ naopak, v danom prípade, sa podriaďuje rozhodovaniu rozhodcov, ktorí nie sú nezávislí, a ktorí v minulosti rozhodovali v rozpore s objektívnym právom a v

neprospech spotrebiteľa. Navrhovateľka tiež uviedla, že rozhodcovský súd nerozhodoval v súlade s právom a nerešpektuje rozhodovaciu prax všeobecných súdov ohľadom práv spotrebiteľa, keď napr. OS Nitra v konaní 7C/154/2014 rozhodol o tom, že zmluvná podmienka žalovaného uvedená v čl. 8 bod 1, ktorou účtuje poplatok 215,75,-eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V zmysle § 53a OZ, ak súd určil niektorú podmienku za neprijateľnú, je povinný žalovaný zdržať sa používania takejto podmienky a je teda považovaná automaticky za neprijateľnú. V danej veci však rozhodcovský súd túto neprijateľnú podmienku nezohľadnil, čím došlo k porušeniu práv spotrebiteľa a k navýšeniu nákladov súvisiacich s odplatom za úver. Rovnako nesprávne posudzoval akceptovateľnú výšku úrokov, keď vychádzal z toho, že RPMN vo výške 70,01% je v súlade so zákonom, nezohľadnil sumu odčítanú od úveru vo výške 215,75,-eur a aplikoval právnu úpravu platnú do 10. 06. 2010. Podľa § 53 ods. 6 OZ nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Podľa údajov NBS bola úroková sadzba pre spotrebiteľské úvery v čase uzatvorenia zmluvného vzťahu vo výške 12,12%. Z tohto dôvodu vypočítaná RPMN podstatne prekračuje obvyklú odplatu, a preto je vypočítaná nesprávne, v neprospech spotrebiteľa. Následkom nesprávnej RPMN je, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. Rozhodcovský rozsudok takúto ochranu spotrebiteľa nezohľadnil. Rovnako sa nezaoberal aplikáciou § 11 ods. 2 zákona, ktorá vyžaduje, aby veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, až vtedy môže požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Súčasťou všeobecných obchodných podmienok je rovnako dohoda o zmluvnej pokute, na ktorú si nárokuje odporca v súbehu s úrokmi z omeškania. Takáto dohoda nebola individuálne dohodnutá tým, že je súčasťou všeobecnými podmienkami a takýto súbeh nárokov považovala navrhovateľka za v rozpore s dobrými mravmi.

Odporca na pojednávaní 10.9.2015 uviedol, k výšky odplaty, že navrhovateľka zamieňa pojmy bankový trh a finančný trh. Rozlišovanie týchto dvoch pojmov považoval odporca za dôležité z toho dôvodu, že bankový trh je užší pojem ako finančný trh. Bankový trh je súčasťou finančného trhu. Čo sa týka priemernej výšky odplaty na finančnom trhu, tak táto bola vo výške 46,52% ročne. Nakoľko súčasťou finančného trhu sú aj iné subjekty ako len banky uvedený údaj zverejňuje MF SR v štvrtročných intervaloch. Zákon vyslovene hovorí, že sa má posudzovať odplata na finančnom trhu. Čo je finančným trhom, definuje aj zákon č. 747/2004 o dohľade na finančnom trhu, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska. Finančným trhom je okruh subjektov, nad ktorými vykonáva dohľad NBS, čiže nejedná sa iba o banky. Čo sa týka zmluvných sankcií, t. j. zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania, tieto považuje odporca za dohodnuté v súlade s ustanoveniami nariadenia vlády č. 87/95 Z. z., konkrétne § 3a, ktorý upravuje maximálnu výšku sankcií za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Uplatnená, resp. dohodnutá výška sankcií toto ustanovenie neprekračovala. Čo sa týka rozhodcovskej zmluvy, okrem toho, čo bolo uvedené, nepovažoval žalovaný za pravdivé tvrdenie navrhovateľky, spočívajúce v tom, že navrhovateľka musela uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu. Odporca poukázal na ustanovenie rozhodcovskej zmluvy, bod 2, kde je výslovne uvedené, že rozhodcovskú zmluvu navrhovateľka, resp. dlžník nie je povinný uzavrieť, nie je podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere a poskytnutiu peňažných prostriedkov. Tento fakt potvrdzuje aj ustanovenie bodu 7 rozhodcovskej zmluvy, v zmysle ktorého navrhovateľka mala možnosť od zmluvy v lehote 14 dní odstúpiť. To znamená, aj po poskytnutí finančných prostriedkov. Ďalej poukázal odporca na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva nemôže byť kvalifikovaná ako neprijateľná podmienka, pretože v zmysle ustanovenia Občianskeho zákonníka by sa za neprijateľnú považovala len vtedy, ak by nútila spotrebiteľa, v pozícii žalobcu, podať žalobu iba na rozhodcovský súd. Uvedené podľa vyjadrenia odporcu vyplýva aj z dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu. Založil do súdneho spisu uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5Co/439/2015-69 zo dňa 28. 07. 2015.

V rámci výsluchu účastníka - navrhovateľa, navrhovateľka na pojednávaní 10.9.2015 uviedla, že pri podpise úverovej zmluvy v PROFI CREDITE nebola s ničím oboznámená, boli jej predložené papiere, ktoré podpísala, a následne jej boli vyplatené peňažné prostriedky v sume nižšej, ako požičanej. Nebola oboznámená s tým, že do mzdovej účtarne bola zaslaná dohoda o zrážkach zo mzdy. Pred zrážkami zo mzdy zasielala peňažné prostriedky na úhradu splátok, neskôr jej už boli vykonávané zrážky zo mzdy. Požičané peňažné prostriedky chce splatiť, nie však s tak vysokými úrokmi. Na otázku právnej zástupkyne navrhovateľky, navrhovateľka uviedla, že o tom, že uzatvára rozhodcovskú zmluvu, nevedela, jej obsah jej nebol vysvetlený, zmluvu uzatvára v prítomnosti svojho syna. Na otázku právneho zástupcu odporcu uviedla navrhovateľka, že dôvodom neprečítania zmluvy bolo, že jej to nedovolil zamestnanec spoločnosti. Na otázku, či si brala úver v iných spoločnostiach, navrhovateľka uviedla, že nebrala.

Svedok T. A., syn navrhovateľky, na pojednávaní 19. 2. 2016 uviedol, že bol prítomný pri uzatváraní zmluvy o pôžičke, bolo to už pred pár rokmi, presne si to nepamätá, zmluvu o pôžičke ako dlžník uzatvárala jeho matka - navrhovateľka. Bolo predložených asi 15 zmlúv, ktoré prítomný zamestnanec odporcu, X. P. predkladal v rýchlom slede. Svedkova mama ich podpisovala. Osoba, ktorá zmluvy predkladala, uviedla, že je to bežné podpisovanie zmlúv. Zmluvy nestíhali prečítať. Aj keby si to niekto zobral domov, prečítal by si to podľa vyjadrenia svedka ťažko z dôvodu použitého malého písma. Pôžička bola presne vo výške 1.500 €, vyplatených bolo v skutočnosti asi 1.280,- eur; čiže približne 220,- eur bolo zrazených na poplatky. Odporca žiada v prípade neplatenia dlžníka celú dlžnú sumu v rovnakej výške, ako by bol súčet všetkých splátok plus úroky z omeškania, čiže je pre žalovaného výhodné, ak dlžník nehradí, pretože môžu žiadať aj úroky. Keď bola doručená výzva od exekútora, suma na úhradu bola približne 4.200,- eur, pritom už predtým s matkou uhradili okolo 1.200 €. Na otázky právnej zástupkyne navrhovateľky, svedok uviedol, že proces podpisovania trval asi 10 minút, pričom podľa vyjadrenia svedka nemala svedkova matka možnosť voľby odmietnuť podpis niektorého dokumentu. Na otázky právneho zástupcu odporcu svedok uviedol, že nebol kontaktovaný právnu zástupkyňou navrhovateľky ohľadom obsahu jeho svedeckej výpovede, o úver žiadala navrhovateľka 2 krát (právny zástupca žiadal zaprotokolovať, že navrhovateľka žiadala o úver štyrikrát), účel pôžičky svedok nepoznal, s navrhovateľkou bol pri podpise zmlúv len ako doprovod a obsah zmlúv mu je známy, nakoľko so navrhovateľkou žije v jednej domácnosti.

Podľa § 52 ods. 2 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania,
- b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
- c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
- d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namieta,
- e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
- f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/244/20090701.html>> vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,

- g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania,
- h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona,
- i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
- j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.

Zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v § 73 ods. 1, 3 (prechodné ustanovenia) stanovuje, že ak nie je ustanovené inak, ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa použijú aj na rozhodcovské konania, ktorých predmetom je spotrebiteľský spor začatý pred 1. januárom 2015. Právne účinky úkonov, ktoré boli urobené v rozhodcovskom konaní začatom pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Z uvedeného vyplýva, že konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku neskončené do 31. 12. 2014 sa nedokončia podľa zákona č. 244/2002 Z. z., ale sa dokončia podľa nového špeciálneho zákona č. 335/2015 Z. z. a iba rozhodcovskú zmluvu bude súd posudzovať podľa predpisov účinných v čase jej uzavretia. Podľa § 45 ods. 1 (zrušenie rozhodcovského rozsudku) zákona č. 335/2014 Z.z. účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak e/ spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, i/ stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu j/ rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že rozhodcovská zmluva uzatvorená medzi navrhovateľkou ako spotrebiteľom a odporcom ako dodávateľom dňa 3. 8. 2012 nie je uzatvorená v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Žalovaný poukazoval na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je uzatvorená na samostatnej listine a že je individuálne uzavretým právnym úkonom. K uvedenému súd uvádza, že ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom právom aprobovaná ako prejav jeho zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo jednotlivá voľba konkrétne znamená (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013). Odporca v konaní nespĺnil dôkazné bremeno preukázania tejto skutočnosti podľa §53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Kontrola súdom je možná aj v prípade, ak zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Nie je dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine, ak nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne si vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Podstatou individuálne nevyjednanej rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia. Vychádzajúc z obsahu rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že jediné skutočnosti, ktoré sa do rozhodcovskej zmluvy dodatočne dopisovali (tzn. tie, ktoré neboli vopred formulárove pripravené dodávateľom), boli: číslo zmluvy, údaje o dlžníkovi (meno, priezvisko, adresa trvalého bydliska a dátum narodenia), deň a miesto podpisu zmluvy a podpisy zmluvných strán. Samotný obsah a jednotlivé náležitosti rozhodcovskej zmluvy boli vopred pripravené dodávateľom (odporcom) a spotrebiteľ (navrhovateľka) ich nemohol ovplyvniť. Súd mal z vykonaného dokazovania odôvodnené pochybnosti o tom, že žalobkyňa sa skutočne oboznámila s obsahom rozhodcovskej zmluvy a následkami jej uzavretia, čo ešte umocňuje to, že zmluva bola podpísaná v rovnaký deň, ako zmluva o revolvingovom úvere a teda nie v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale už na samom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej spotrebiteľ

nemusel prikladať vyšší význam, keď jeho vôľa smerovala primárne k uzavretiu hlavnej zmluvy a získaniu úveru.

Súd zdôrazňuje, že zo znenia rozhodcovskej zmluvy síce vyplýva, že spory medzi účastníkmi zmluvného vzťahu nemusia byť riešené len v rozhodcovskom konaní, ale môžu byť riešené aj v konaní pred všeobecným súdom, ide ale len o zdanlivú alternatívu, pretože výber spočíva na žalobcovi, ktorým je vo väčšine prípadov práve dodávateľ, ako veriteľ. Ten zjavne sleduje riešenie sporov práve v rozhodcovskom konaní, čo je aj dôvod, pre ktorý rozhodcovskú zmluvu naformuloval. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Dôsledkom rozhodcovskej zmluvy, ktorá je svojou podstatou taktiež spotrebiteľskou zmluvou je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči spotrebiteľovi žalobu na vopred ním vybranom rozhodcovskom súde. Spotrebiteľovi je tak odopretá možnosť brániť svoje práva vo všetkých sporoch, v ktorých sa domáha svojich práv v rozhodcovskom konaní dodávateľ. Znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza. O obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL.ÚS 16/95 zo dňa 24.5.1995). Obchádzanie zákona spočíva vo vylúčení právne záväzného pravidla správania sa zámerným použitím prostriedkov, ktoré samy osebe nie sú zákonom zakázané, v dôsledku čoho sa nastolený stav javí z hľadiska pozitívneho práva ako nenapadnuteľný. Konanie in fraudem legis predstavuje postup, keď sa niekto chová formálne podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou zakázaný alebo nepredvídaný a nežiaduci (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 314/07 zo dňa 16. 12. 2008). Rozhodcovská zmluva núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu vo všetkých prípadoch ak bude vystupovať na strane žalovaného a vzdať sa tak ústavného práva na spravodlivý proces pred nezávislým súdom, ak sa dodávateľ bude voči spotrebiteľovi domáhať svojich práv pred rozhodcovským súdom. Rozhodcovský súd je súkromnoprávnym orgánom, ktorý neoplyva atribútmi nositeľa verejnej moci. V konkrétnom prípade použitie tzv. nevýhradnej rozhodcovskej doložky v konečnom dôsledku nastoľuje stav, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna. Pokiaľ má spotrebiteľ postavenie žalovaného, tak v prípade žaloby na rozhodcovskom súde si už nemôže zvoliť všeobecný súd. Vychádzajúc zo znenia rozhodcovskej zmluvy je zrejmé, že dodávateľ už od počiatku sleduje jej koncipovaním riešenie prípadných sporov rozhodcovským súdom za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa.

Súd tiež poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo 17. 6. 2015, sp. zn. 25Co/244/2015, podľa ktorého ustanovenie § 53 ods. 4 OZ je svojim obsahom najbližšie problémovej Rozhodcovskej zmluve (obdobný prípad rozhodovania rozhodcovským súdom s právomocou založenou na identickej rozhodcovskej zmluve, ako je rozhodcovská zmluva v posudzovanom konaní). Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa. Ak by dodávateľ inicioval konanie na rozhodcovskom súde, je klauzula neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil, alebo odsunul. Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle citovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný štátny súd. Odvolací súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednávanie nedávalo zmysel. Je na úvahu, či spotrebiteľa by napadla myšlienka namietať neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy. Tu je nutné objektívne posúdenie rozhodcovskej zmluvy a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvolať všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky

skonštatuje ako danú. Aj toto konanie je právom nerešpektovania práv spotrebiteľov a absencia nestrannosti a nezáujatosti rozhodcu. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú prax pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma a odsudzuje ho ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu. Je možné konštatovať, že ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane odporcu je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - navrhovateľ si individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie navrhovateľ má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaniu, ale odporcu zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si navrhovateľ individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj podmienky arbitráže. Odporca si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nesplnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy. Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva bola medzi účastníkmi konania individuálne dojednaná. Odporca s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že rozhodcovská zmluva, ktorá založila právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť vo veci medzi dodávateľom a spotrebiteľom je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktoré obchádza, a preto z dôvodu že rozhodcovská zmluva nebola uzavretá v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, návrhu vyhovel a napadnutý rozhodcovský rozsudok zrušil.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 tak, že v konaní úspešnej navrhovateľke priznal právo na náhradu trov konania za úkon právnej služby - prevzatia a príprava zastúpenia - 61,85 € plus režijný paušál 8,04 €, úkon právnej služby - účasť na súdnom pojednávaní 10. 9. 2015 - 64,53 € plus režijný paušál 8,39 €, účasť na súdnom pojednávaní 19. 2. 2016 - 66 € plus režijný paušál 8,58 €, spolu 361,86 €.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo z dôvodu, že sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, pokračuje súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, dvojmo, na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.